

Работна група I:

Развитие на ЕСКО пазара

АКТУАЛИЗАЦИЯ НА НАРЕДБА 16-347 от 2009 (ЕСКО НАРЕДБА)

Въвеждани на добри европейски практики.

Резюме

Предложените изменения в Наредбата имат за цел да я приведат в съответствие с последните редакции на Директивата за енергийна ефективност, Закона за енергийна ефективност, Закона за енергията от възобновяеми енергийни източници, както и добрите практики, установени от Фонда за енергийна ефективност (ФЕЕВИ), Европейската инвестиционна банка и Международната ЕСКО асоциация.

Второ направление на направените предложения касаят връщане на отпадналите постановки в старата наредба, благодарение на които собствениците на сгради държавна и общинска собственост могат да кандидатстват за финансиране при изплащане на договори с гарантиран резултат пред Министерство на финансите и централния бюджет след одобрение от Агенцията за устойчиво енергийно развитие.

Съдържание:

I.	Текстови предложения и становища, представени в табличен вид	3
II.	Текстови предложения и становища, представени в постановките на наредбата.....	10
III.	Списък на подкрепили предложенията	29

I. Текстови предложения и становища, представени в табличен вид

Освен в табличен вид и за улеснение, становищата и предложенията са инкорпорирани в текста на публикуваната наредба в секция II.

№	Секция	Становище и предложение за нов текст
1	Чл. 2, ал. 2, т. 3	<p>Становище: Виж становище към чл. 17, т.1., нова подточка. Виж становище към чл. 18, ал. (2).</p> <p>Предложение за нов текст: 3. гарантират резултат за получени енергийни и финансови спестявания и/или ползи в числов показател, който е оценим, измерим и проверим по методиката/стандартите за измерване и верификация „IPMVP“ или „ISO 50015“.</p>
2	Чл. 2, ал. 2, нова точка	<p>Становище: Добрата европейска практика предполага договорите с гарантиран резултат да се оценяват като опция за реализация на енергоспестяващи мерки за сгради държавна и общинска собственост.</p> <p>Целта е да се привлича частен финансов ресурс, да се спестява публичен, да се развиват пазарни устойчиви модели, а не грантови.</p> <p>Предложение за нов текст: (нова точка) се оценяват като възможност за целите на изпълнение на енергоспестяващи мерки.</p>
3	Чл. 3, ал. 1, т. 1	<p>Становище: Допълнително разширяване на обхвата на източници на финансиране.</p> <p>Предложение за нов текст: 1. осигуряват извършването на ЕСКО услуги, предвидени в договорите за гарантиран резултат, изцяло или частично със собствени средства, изцяло или частично със средства на възложителя, в т.ч. и не само такива предоставени от национални или международни схеми и механизми за подпомагане, и/или поемат задължение да осигурят финансирането им от трето лице;)</p>
4	Чл. 3, ал. 2	<p>Становище: Виж становище към чл. 18, ал. (2).</p> <p>Предложение за нов текст: (2) Констативният протокол по ал. 1, т. 3 се съставя веднъж годишно, считано от датата на въвеждане на обекта в експлоатация, въз основа на методика за отчитане на гарантирания резултат, която е неразделна част от договора с гарантиран резултат и е в съответствие със стандарт за измерване и верификация „IPMVP“ или „ISO 50015“.</p>
5	Чл. 3, ал. 3	<p>Становище: Предлагаме да се продължи добрата на практика на Агенцията да предоставя публичен достъп до събираните от нея данни.</p> <p>Предложение за нов текст: (3) Лицата по ал. 1 предоставят ежегодно данни за изпълнени проекти с гарантиран резултат, които включват предвидените и постигнатите</p>

		икономии на енергия и финанси на Агенцията за устойчиво енергийно развитие и стават публично достъпни на сайта на агенцията.
6	Чл. 6, ал. 1	<p>Становище: Предлагаме аналогично на предвиждане на средства за нормализирано енергопотребление да се предвидят средства и за нормална експлоатация и поддръжка с цел обезпечаване на плащанията и по това направление с цел съхраняване на реновираната сграда.</p> <p>Предложение за нов текст: Чл. 6. (1) Планирането на средствата по чл. 5 се извършва при условията на чл. 1, ал. 2, като размерът на планираните средства съответства на нормализираното енергопотребление, както и при отчитане на нормалните разходите за експлоатация и поддръжка и други съотносими към обезпечаване пригодността на сградите такива.</p>
7	Чл. 6, ал. 2	<p>Становище: Има хипотеза вноските за възстановяване на инвестицията да надхвърлят постигнатата икономия на енергия, в случай че възложителят има достъп до финансов ресурс, с който да съфинансира, и желае да изплати инвестицията на ЕСКО компанията в по-кратък срок, за да плати по-малко лихви и се възползва на 100% от възникналите финансови ползи на по-ранен етап. Същевременно механизмът за бонификация/пенализация на ЕСКО компанията при надхвърляне/непостигане на гарантирания резултат следва да бъде периодични отчитан и активен (оттук и конструкцията „...при отчитане...“).</p> <p>Виж също становище към чл. 17, т. 1, предложение за нова подт.</p> <p>Предложение за нов текст: (2) Планираните плащания към изпълнителите на ЕСКО услуги за възстановяване на инвестицията трябва да отчитат договорения гарантиран резултат за енергийни и финансови спестявания и ползи – предмет на договора с гарантиран резултат.)</p>
8	Чл. 6, ал. 3	<p>Становище: Виж становище към чл. 17, т.11.</p> <p>В допълнение постановката противоречи на чл. 12, ал. (1), т. 3, където сме предложили редакция във връзка с наложеното ограничение за срок на договора с гарантиран резултат в рамките на простия срок на откупуване на енергоспестяващите мерки.</p> <p>Предложение за нов текст: (3) В размера на разчетените средства се включва и оскъпяване, съответстващо на размера на лихвения процент на Българската народна банка за дългосрочни инвестиционни кредити към датата на сключване на договора и/или други реферирани в договора с гарантиран резултат показатели.</p>
9	Чл. 6, ал. 4	<p>Становище: Ограничението да се използва само и единствено актуалната цена към датата на подписване на договора отваря възможност за изкривявания с действие за целия срок на договора. Добрата практика е да се възприема средна цена за изтеклата цяла година, за да се избегнат сезонни колебания или такава за последните 2-3 години, потенциално с различни тежести, ако има съществени колебания в условията за доставка на енергия. Разбира се, възможността за възприемане на актуална цена към дата на подписване също е допустима при определени условия.</p> <p>Предложение за нов текст:</p>

		(4) Определянето размера на средствата по договора с гарантиран резултат се извършва на база договорена между страните паричната равностойност на гарантираната икономия на енергия, напр. остойностена по актуалната цена на енергията към дата на подписване на констативния протокол по чл. 3, ал. 2.
10	Чл. 9	<p>Становище:</p> <p>Считаме, че отмяната на постановките от старата наредба, даващи възможност на общините да подават искания към Министерство на финансите за отпускане на финансов ресурс за изплащане на сключени договори с гарантиран резултат от централния бюджет, е фундаментална промяна на смисъла и значението на ЕСКО наредбата. Премахва се интелигентен механизъм, чрез който централният бюджет е подкрепял процеса на декарбонизация на публичния сграден фонд в години, когато е разполагам с десетки пъти по-малко финансов ресурс.</p> <p>Следствие на отпадане на механизма на подкрепа ЕСКО моделът става неприложим, защото публичните сградите са хронично недофинансирани – енергийно бедни и в състояние на ускорена амортизация, т.е., липсва нормално енергийни потребление, експлоатация и поддръжка. По този начин става неприложимо генерирането на енергийни и финансови икономии чрез договори с гарантиран резултат.</p> <p>Връщане на съответните постановки от старата наредба и възстановяване на механизма за искане на подкрепа от Министерство на финансите, чрез който се емулира нормална експлоатация на сградния фонд, позволява използването на договори с гарантиран резултат и спира процеса на погубване на публичния сграден фонд чрез привличане на частен финансов ресурс.</p> <p>Предложили сме и някои изменения във възстановените постановки от старта наредба с оглед разширяване обхвата на механизма и възприемане на добрите европейски практики.</p> <p>Предложение за нов текст:</p> <p>(връщане на стара алинея (2) с редакция) Определянето и изплащането на средства от централния бюджет по договори с гарантиран резултат за сгради-общинска собственост, се извършва само за сгради с разгъната застроена площ над 250 кв. м при спазване на условията на глава трета.</p> <p>(връщане на стара алинея (3)) Средства от централния бюджет се предоставят за финансиране на изпълнението на ЕСКО услуги по договори с гарантиран резултат след получаване на сертификат най-малко категория Б за сградите-общинска собственост по ал. 2, за които са изпълнени мерки за повишаване на енергийната ефективност и са достигнати определените в договора/ите нива на енергийно потребление.</p> <p>(връщане на стара алинея (4) с прилежащи точки) Общини, сключили договор/договори с гарантиран резултат в сгради по чл. 9, ал. 2, представят в Министерството на финансите:</p> <p>3. искане за финансиране по договора/ите с гарантиран резултат заедно с копие от резюмето за извършено обследване на сградата, нотариално заверено копие от договора/ите с гарантиран резултат за тази сграда, решението на общинския съвет, копие от издадения сертификат за сградата, в която са изпълнени мерките за повишаване на енергийна ефективност, както и погасителен план за плащанията по договора/ите;</p>

		<p>2 . информация за планираните средства за изпълнение на договора с гарантиран резултат, и съответстващите им мерки за повишаване на енергийната ефективност и други финансови ползи;</p> <p>3. информация за изпълнени до момента, финансирани по национални или други програми от държавния бюджет или от други финансови източници, включително външни програми, кредитни институции и др., дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност в сградата/сградите-предмет на договора с гарантиран резултат, както и размера на тяхното финансиране.</p> <p>(връщане на стар Чл. 11 с прилежащи алинеи) (1) Разглеждането и одобряването на средствата за изпълнение на договори с гарантиран резултат в сгради-общинска собственост, се извършва при условията и по реда на глава трета от Агенцията по енергийна ефективност, която изпраща мотивирано предложение до Министерството на финансите за финансиране на изплащането по тях и удостоверява, че за съответната сграда няма издаден друг сертификат в резултат на изпълнени дейности по други програми или от други финансови източници.</p> <p>(2) След одобряване на средствата по ал. 1 те се предоставят от централния бюджет на общините по реда на чл. 34, ал. 2 от Закона устройството на държавния бюджет.</p> <p>(връщане на стар Чл. 12) Предоставянето на средства от централния бюджет за обслужване на договори с гарантиран резултат в сградите по чл. 9, ал. 2 се извършва до погасяване на задълженията по тези договори.)</p>
11	Чл. 10, ал. 2	<p>Становище: Виж становище към чл. 6, ал. (3).</p> <p>Предложение за нов текст: (2) В размера на разчетените средства се включва и оскъпяване, съответстващо на размера на лихвения процент на Българската народна банка за дългосрочни инвестиционни кредити към датата на сключване на договора и/или други реферирани в договора с гарантиран резултат показатели.)</p>
12	Нов член	<p>Становище: Предлагаме постановка, аналогична на чл. 91 ал. 1 от Закона за държавния бюджет, с оглед осигуряване на консистентност и стабилност на регулаторната рамка.</p> <p>Предложение за нов текст: (нов член) Годишният размер на плащанията за всяка община по дългосрочни договори с гарантиран резултат (ЕСКО договори) не се включва в общия годишен размер на плащанията по общинския дълг за съответната община при определяне на съотношението и при прилагане на ограничението по чл. 32, ал. 1 от Закона за публичните финанси.)</p>
13	Чл. 12, ал. 1, т. 3	<p>Становище: Предложената точка прави невъзможно привличане на частен финансов ресурс, напр. ЕСКО компаниите да използват специализирани кредитни линии, каквито се предвиждат от страна на Фонда на фондовете в следващия програмен период, по линия на банковия сектор. Простият срок на откупуване не предполага отчитане на цената на привлечено частно финансиране и прави ЕСКО проекти нежизнеспособни.</p> <p>Считаме, че отпадналата точка, третираща сроковете на договорите с гарантиран резултат, е по-релевантна, след отразяване на необходимостта от възприемане на срокове по-дълги от десет години. По този начин се отваря възможност за ЕСКО проекти, които да обхванат пълния потенциал за икономии на енергия на сградите, т.нар. „дълбока“ реновация.</p>

		<p>Предложение за нов текст:</p> <p>3. предвиденият в договора с гарантиран резултат срок на изплащане на инвестицията за енергийни спестявания да бъде не по-дълъг от 20 години, а в определени случаи, напр. сгради-паметници на културата, от 25 години.</p>
14	Чл. 12, ал. 2	<p>Становище:</p> <p>При реализация на енергоспестяващи мерки размерът на съпътстващите и способстващи дейности е съществен и неизбежен. Незаплащането на този род дейности обезсмисля реализация на цялостния енергоефективен проект, т.е., това е бариера за реализация и постигане на енергийни спестявания и предпоставка за некачествена енергийна ефективност и злополуки. В допълнение се възпрепятстват проекти за „дълбока“ реновация, при които се изпълняват и предписанията в техническите паспорти, подлежащи на задължителна реализация.</p> <p>Предлагаме възприетата дългогодишна практика на Фонд за енергийна ефективност (регулиран в Закона за енергийна ефективност) да финансира съпътстващи и способстващи дейност, в случай че не надвишават 50% от стойността на инвестицията.</p> <p>Предложение за нов текст:</p> <p>(2) Включените в предмета на договора с гарантиран резултат възстановителни и/или съпътстващи дейности, които гарантират експлоатационната годност на мерките за повишаване на енергийната ефективност, не подлежат на финансиране по реда на ал. 1, ако надвишават 50% от стойността на инвестицията.</p>
15	Чл. 14, ал. 1	<p>Становище:</p> <p>При всички положения следва, ако има налично енергийно обследване, то да бъде предоставено за анализ. В резултат на анализа, ако се установи, че никой не може да поеме отговорност, че предписаното в енергийното обследване е реалистично и годно за реализация, и/или ако липсва енергийно обследване изобщо, то трябва да се предвиди хипотеза за изготвяне на ново енергийно обследване от ЕСКО компанията, респ. да се представят мерки годни за реализация и реалистични, за които може да се поеме отговорност и гаранция.</p> <p>Предложение за нов текст:</p> <p>Чл. 14. (1) Етапът на предварително проучване включва анализ на резултатите от извършено обследване за енергийна ефективност и/или изготвяне на ново от изпълнителя на договора с гарантиран резултат.</p>
16	Чл. 14, ал. 2	<p>Становище:</p> <p>Липсата на възможност да се заплащат реалистични и годни за изпълнение енергийни обследвания възпрепятстват реализацията на енергоефективни проекти, за които могат да се поемат гаранции за постигане на икономия на енергия.</p> <p>Предлагаме стойността на енергийното обследване да бъде изплащана в рамките на срока на действие на договора с гарантиран резултат. По този начин бенефициента ще бъде облекчен в максимална степен заради освободения финансов ресурс от постигнатите икономии по време на договора.</p> <p>Предложение за нов текст:</p> <p>(2) Когато изпълнителят на ЕСКО услуги не приеме резултатите от извършено предходно обследване, той може да направи ново обследване, което да се изплаща в рамките на срока на действие на договора с гарантиран резултат.</p>

17	Чл. 17, т. 1, нова подт.	<p>Становище: В унисон с новите постановки в Директивата за енергийна ефективност договорите с гарантиран резултат следва да се комбинират с иновативни технологии и функционалности, които носят допълнителни ползи за собствениците напр. системи за управление на енергопотреблението (demand-response management), системи за складиране на енергия и др.</p> <p>Предложение за нов текст: (нова подт.) допълнителни финансови ползи при наличие на такива;</p>
18	Чл. 17, т. 11	<p>Становище: Механизъм за актуализация следва да се предвижда не само в хипотеза при промяна на цените на енергия, но и при изменения на други дългосрочни репери, напр. инфлация, EURIBOR и/или други реферирани в договора с гарантиран резултат показатели.</p> <p>Предложение за нов текст: 11. механизъм за определяне и актуализация на размера на ежегодното обслужване при промяна в цените на енергията и/или други реферирани в договора с гарантиран резултат показатели.</p>
19	Чл. 18, ал. 2	<p>Становище: Предлагаме периодичното отчитане на гарантирания резултат, което обикновено става на месечна, тримесечна или годишна база, да следва установената международна практика при договорите с гарантиран резултат, като се ползват разработени протоколи и стандарти като IPMVP или ISO 50015.</p> <p>Ако се изпълни изискването на наредбата по чл.18, ал. 2 от ЗЕЕ за нуждите на периодично отчитане, то няколко пъти в годината за периода на действие на договора с гарантиран резултат, обикновено 10 години, трябва да се извършват енергийни обследвания. Необходимостта от заплащане на няколко енергийни обследвания годишно би направило договорите с гарантиран резултат безсмислени от финансова точка. Поради тази причина предлагаме тази хипотеза да остане само в случаите, когато е нормативно необходимо доказване на енергийни спестявания, например издаване на удостоверения за енергийни спестявания, докладване за постигане на зададени индивидуални цели и други. Традиционно това е еднократен акт, а не периодичен, и би могъл да се извърши от всяко заинтересовано лице.</p> <p>Предложение за нов текст: (2) За целите на периодично отчитане на гарантирания резултат изпълнителите на ЕСКО услуги, които изпълняват договори с гарантиран резултат, подлежащи на финансиране по реда на тази наредба, разработват методиката по ал. 1 в съответствие със стандарт за измерване и верификация „IPMVP“ или „ISO 50015“.</p> <p>(нова алинея) При необходимост от издаване на удостоверение за енергийни спестявания и/или нормативно доказване на постигнатите енергийни спестявания следва да се спазват изискванията на наредбата по чл.18, ал. 2 от ЗЕЕ.</p>
20	Нов член	<p>Становище: Виж становище към чл. 25, ал. (3).</p> <p>Предложение за нов текст: (нов член) Дължимият данък добавена стойност следствие на реализация на предвидените инвестициите по договор с гарантиран резултат е допустим за разсрочване в рамките на срока на действие на договора.)</p>
21	Чл. 23, ал. 1	<p>Становище: Необходимост от привеждане в съответствие с чл. 4, ал. 2</p>

		<p>Предложение за нов текст:</p> <p>Чл. 23. (1) Когато отчетената икономия на енергия, отразена в констативния протокол, е по-голяма от гарантираната, паричната равностойност на разликата, изчислена чрез цените на енергията, използвани при определянето на размера на договора, не подлежи на връщане в държавния бюджет и се разпределя в договорено съотношение между страните.</p>
22	Чл. 25, ал. 2	<p>Становище:</p> <p>Предлагаме да отпадне ал.(2). Мотивите са следните:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поставят се ненужни ограничения в избора на енергоносители - Има противоречие на принципите на свободния пазар и се въвежда дискриминационно ограничение спрямо енергията от природен газ, което не произтича нито от нормативни изисквания, нито от ефекта, който природния газ постига при реализация на енергийни спестявания. - Замяната на течни горива с природен газ, освен икономически ефект, има и силно екологичен такъв.
23	Чл. 25, ал. 3	<p>Становище:</p> <p>Предлагаме постановката на ал. (3) да бъде трансформирана в нов член в Глава четвърта с оглед хипотезата да обхване договорите с гарантиран резултат за сгради държавна и/или общинска собственост като цяло, а не само по отношение на сметките за доставена енергия или природен газ.</p>
24	Допълнителни разпоредби, § 1., т. 2	<p>Становище:</p> <p>Виж становище към чл. 6, ал. (2) и предложение за нов член на ред 12 от таблицата.</p> <p>Предложение за нов текст:</p> <p>2. "Договор с гарантиран резултат" е финансов инструмент за енергийни спестявания, който не се отчита като дълг и инвестициите за осъществяване на дейностите и мерките за повишаване на енергийната ефективност се изплащат при отчитане на договорените енергийни и финансови спестявания.</p>
25	Допълнителни разпоредби, § 1., нова точка	<p>Становище:</p> <p>Предлагаме да дефинираме реферирани в наредбата стандарти и протоколи за оценка.</p> <p>Предложение за нов текст:</p> <p>„IPMVP“ и „ISO 50015“ са водещи стандарти за измерване и верификация на гарантирания резултат при договори с гарантиран резултат под егидата съответно на Организацията за оценка на ефективността и Международната организация за стандартизация.</p>

II. Текстови предложения и становища, представени в постановките на наредбата

НАРЕДБА № ..... ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ РАЗМЕРА И ИЗПЛАЩАНЕ НА СРЕДСТВАТА ПО ДОГОВОРИ С ГАРАНТИРАН РЕЗУЛТАТ, ВОДЕЩИ ДО ЕНЕРГИЙНИ СПЕСТЯВАНИЯ В СГРАДИ – ДЪРЖАВНА И/ИЛИ ОБЩИНСКА СОБСТВЕНОСТ

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тази наредба се уреждат:

1. условията и редът за определяне размера на планираните по бюджетите на разпоредителите с бюджет средства за изпълнение на услуги по договори с гарантиран резултат (ЕСКО договори) в сгради – държавна и/или общинска собственост;

2. условията и редът за изплащане на възнагражденията по договорите с гарантиран резултат за сградите по т. 1.

(2) Определянето на размера на планираните по бюджетите на разпоредителите с бюджет средства за изпълнение на договори с гарантиран резултат в сгради – държавна и/или общинска собственост, се извършва въз основа на обследване за енергийна ефективност и издаден сертификат за енергийни характеристики, удостоверяващ актуалното състояние на енергопотреблението в сградата.

(3) Изплащането на средства по договори с гарантиран резултат в сгради – държавна и/или общинска собственост, се извършва при достигане на определено в договор с гарантиран резултат равнище на подобряване на енергийната ефективност, гарантирани енергийни спестявания или друг договорен критерий, свързан с енергийните характеристики, които осигуряват достигането на нормативно изисквания се клас на енергопотребление за сградата – обект на договора.

Чл. 2. (1) По реда на тази наредба се определят и изплащат средствата за изпълнение на дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност, намаляване на разходите за експлоатация и поддръжка, както и други дейности, пораждащи финансови ползи, предвидени в договори с гарантиран резултат.

(2) Договорите с гарантиран резултат:

1. се сключват за изпълнението на мерки за повишаване на енергийната ефективност в сгради – държавна и/или общинска собственост, като инвестициите за реализирането на тези мерки се изплащат съгласно договореното гарантирано равнище на подобряване на енергийната ефективност или друг договорен критерий, свързан с енергийните характеристики.

2. се изпълняват от доставчици на енергийноефективни услуги – търговци по смисъла на Търговския закон или по смисъла на законодателството на друга държава – членка на

Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, с предмет на дейност, включващ изпълнение на услуги по договори с гарантиран резултат;

3. гарантират резултат за получени енергийни и финансови спестявания в числов показател, който е оценен, измерен и проверен по методиката/стандартите за определяне на разхода на енергия в сградите, чл. 31, ал. 4 от ЗЕЕ.

(Становище:

Виж становище към чл. 17, т.1., нова подточка.

Виж становище към чл. 18, ал. (2).

Предложение за нов текст:

3. гарантират резултат за получени енергийни и финансови спестявания и/или ползи в числов показател, който е оценен, измерен и проверен по методиката/стандартите за измерване и верификация „IPMVP“ или „ISO 50015“.)

(Становище:

Добрата европейска практика предполага договорите с гарантиран резултат да се оценяват като опция за реализация на енергоспестяващи мерки за сгради държавна и общинска собственост .

Целта е да се привлече частен финансов ресурс, да се спестява публичен, да се развиват пазарни устойчиви модели, а не грантови.

Предложение за нов текст:

(нова точка) се оценяват като възможност за целите на изпълнение на енергоспестяващи мерки.)

Чл. 3. (1) Лицата по чл. 2, ал. 2, т. 2, наричани "изпълнители на ЕСКО услуги":

1. осигуряват извършването на ЕСКО услуги, предвидени в договорите за гарантиран резултат, изцяло или частично със собствени средства, изцяло или частично със средства на възложителя, в т.ч. и такива предоставени от национални или европейски схеми и механизми за подпомагане, и/или поемат задължение да осигурят финансирането им от трето лице;

(Становище:

Допълнително разширяване на обхвата на източници на финансиране.

Предложение за нов текст:

1. осигуряват извършването на ЕСКО услуги, предвидени в договорите за гарантиран резултат, изцяло или частично със собствени средства, изцяло или частично със средства на възложителя, в т.ч. и не само такива предоставени от национални или международни схеми и механизми за подпомагане, и/или поемат задължение да осигурят финансирането им от трето лице;)

---

2. носят финансовия, техническия и търговския риск за изпълнението на предвидените в договора дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност и за достигане на гарантирания с договора резултат;

3. отчитат гарантирания по договора годишен резултат чрез двустранно подписан констативен протокол.

(2) Констативният протокол по ал. 1, т. 3 се съставя веднъж годишно, считано от датата на въвеждане на обекта в експлоатация, въз основа на методика за отчитане на гарантирания резултат, която е неразделна част от договора с гарантиран резултат и е в съответствие с изискванията на наредбата по чл. 18, ал.2 от ЗЕЕ.

(Становище:

Виж становище към чл. 18, ал. (2).

Предложение за нов текст:

(2) Констативният протокол по ал. 1, т. 3 се съставя веднъж годишно, считано от датата на въвеждане на обекта в експлоатация, въз основа на методика за отчитане на гарантирания резултат, която е неразделна част от договора с гарантиран резултат и е в съответствие със стандарт за измерване и верификация „IPMVP“ или „ISO 50015“.)

---

(3) Лицата по ал. 1 предоставят ежегодно данни за изпълнени проекти с гарантиран резултат, които включват предвидените и постигнатите икономии на енергия и финанси на Агенцията за устойчиво енергийно развитие.

(Становище:

Предлагаме да се продължи добрата на практика на Агенцията да предоставя публичен достъп до събираните от нея данни.

Предложение за нов текст:

(3) Лицата по ал. 1 предоставят ежегодно данни за изпълнени проекти с гарантиран резултат, които включват предвидените и постигнатите икономии на енергия и финанси на Агенцията за устойчиво енергийно развитие и стават публично достъпни на сайта на агенцията.)

Чл. 4. (1) Възстановяването на направената от лицата по чл. 3, ал. 1 инвестиция за изпълнение на дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност, както и изплащането на дължимото по договора с гарантиран резултат възнаграждение, се извършват за срока на действие на договора, при отчитане на реализираната икономия на енергия, удостоверена с констативен протокол по чл. 3, ал. 2.

(2) Изплащането на дължимото по договора възнаграждение може да се извършва на тримесечие, като в края на годината се прави изравнителна вноска по договора. В случай, че плащанията по тримесечия превишават размера на остойностената икономия на енергия, превишението се разпределя в договорено съотношение между страните.

(3) Гарантираната икономия на енергия се определя като разлика между нормализираното енергийно потребление, изчислено преди изпълнение на мерките за повишаване на енергийната ефективност, предвидени в договора, и гарантираното потребление на енергия в сградата след тяхното изпълнение.

(4) Когато договорът с гарантиран резултат се изпълнява за няколко сгради, общата гарантирана икономия на енергия се изчислява като сума от индивидуалните гарантирани икономии на енергия на всяка една от тях.

Глава втора РЕД ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ РАЗМЕРА НА ПЛАНИРАНИТЕ ПО БЮДЖЕТИТЕ НА РАЗПОРЕДИТЕЛИТЕ С БЮДЖЕТ СРЕДСТВА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЕСКО УСЛУГИ ПО ДОГОВОРИ С ГАРАНТИРАН РЕЗУЛТАТ В СГРАДИ - ДЪРЖАВНА И/ИЛИ ОБЩИНСКА СОБСТВЕНОСТ

Раздел I Определяне на размера на планираните по бюджетите средства и осигуряване на финансиране за изпълнението на ЕСКО услуги по договори с гарантиран резултат в сгради - държавна собственост

Чл. 5. Разпоредителите с бюджет могат да планират средства за изпълнение на договор/договори с гарантиран резултат в рамките на одобрените им със Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година бюджети.

Чл. 6. (1) Планирането на средствата по чл. 5 се извършва при условията на чл. 1, ал. 2, като размерът на планираните средства съответства на нормализираното енергопотребление.

(Становище:

Предлагаме аналогично на предвиждане на средства за нормализирано енергопотребление да се предвидят средства и за нормална експлоатация и

поддръжка с цел обезпечаване на плащанията и по това направление с цел съхраняване на реновираната сграда.

Предложение за нов текст:

Чл. 6. (1) Планирането на средствата по чл. 5 се извършва при условията на чл. 1, ал. 2, като размерът на планираните средства съответства на нормализираното енергопотребление, както и при отчитане на нормалните разходи за експлоатация и поддръжка и други съотносими към обезпечаване пригодността на сградите такива.)

---

(2) Планираните плащания към изпълнителите на ЕСКО услуги за възстановяване на инвестицията не трябва да надвишават договорения гарантиран резултат за енергийни и финансови спестявания - предмет на договора с гарантиран резултат.

--

(Становище:

Има хипотеза вноските за възстановяване на инвестицията да надхвърлят постигнатата икономия на енергия, в случай че възложителят има достъп до финансов ресурс, с който да съфинансира, и желае да изплати инвестицията на ЕСКО компанията в по-кратък срок, за да плати по-малко лихви и се възползва на 100% от възникналите финансови ползи на по-ранен етап. Същевременно механизмът за бонификация/пенализация на ЕСКО компанията при надхвърляне/непостигане на гарантирания резултат следва да бъде периодични отчитан и активен (оттук и конструкцията „...при отчитане...“).

Виж също становище към чл. 17, т. 1, предложение за нова подт.

Предложение за нов текст:

(2) Планираните плащания към изпълнителите на ЕСКО услуги за възстановяване на инвестицията трябва да отчитат договорения гарантиран резултат за енергийни и финансови спестявания и ползи - предмет на договора с гарантиран резултат.)

--

(3) В размера на разчетените средства се включва и оскъпяване, съответстващо на размера на лихвения процент на Българската народна банка за дългосрочни инвестиционни кредити към датата на сключване на договора.

(Становище:

Виж становище към чл. 17, т.11.

В допълнение постановката противоречи на чл. 12, ал. (1), т. 3, където сме предложили редакция във връзка с наложеното ограничение за срок на договора с гарантиран резултат в рамките на простия срок на откупуване на енергоспестяващите мерки.

Предложение за текст:

(3) В размера на разчетените средства се включва и оскъпяване, съответстващо на размера на лихвения процент на Българската народна банка за дългосрочни инвестиционни кредити към датата на сключване на договора и/или други рефериращи в договора с гарантиран резултат показатели)

---

(4) Определянето на средствата по договора с гарантиран резултат се извършва на база паричната равностойност на гарантираната икономия на енергия, остойностена по актуалната цена на енергията към дата на подписване на констативния протокол по чл. 3, ал. 2.

(Становище:

Ограничението да се използва само и единствено актуалната цена към датата на подписване на договора отваря възможност за изкривявания с действие за целия срок на договора. Добрата практика е да се възприема средна цена за изтеклата цяла година, за да се избегнат сезонни колебания или такава за последните 2-3 години, потенциално с различни тежести, ако има съществени колебания в условията за доставка на енергия. Разбира се, възможността за възприемане на актуална цена към дата на подписване също е допустима при определени условия.

Предложение за нов текст:

(4) Определянето на средствата по договора с гарантиран резултат се извършва на база договорена между страните паричната равностойност на гарантираната икономия на енергия, напр. остойностена по актуалната цена на енергията към дата на подписване на констативния протокол по чл. 3, ал. 2.)

Чл. 7. Разглеждането и одобряването на средствата за изпълнение на договори с гарантиран резултат се извършва при условията и по реда на глава трета.

Чл. 8. При сключен договор/договори с гарантиран резултат разпоредителите с бюджет следва при разпределението на одобрения им със Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година бюджет ежегодно да предвиждат средства за обслужване на договора/договорите с гарантиран резултат до погасяване на задълженията към изпълнителите на ЕСКО услуги.

Раздел II Определяне на размера на планираните по бюджетите средства и осигуряване на финансиране за изпълнението на ЕСКО услуги по договори с гарантиран резултат в сгради - общинска собственост

Чл. 9. Всяка община може да планира средства за изплащане на задължения по договори с гарантиран резултат в сгради - общинска собственост, в проекта на бюджет за съответната година след взето решение на общинския съвет.

(Становище:

Считаме, че отмяната на постановките от старата наредба, даващи възможност на общините да подават искания към Министерство на финансите за отпускане на финансов ресурс за изплащане на сключени договори с гарантиран резултат от централния бюджет, е фундаментална промяна на смисъла и значението на ЕСКО наредбата. Премахва се интелигентен механизъм, чрез който централният бюджет е подкрепял процеса на декарбонизация на публичния сграден фонд в години, когато е разполагам с десетки пъти по-малко финансов ресурс.

Следствие на отпадане на механизма на подкрепа ЕСКО моделът става неприложим, защото публичните сградите са хронично недофинансирани – енергийно бедни и в състояние на ускорена амортизация, т.е., липсва нормално енергийни потребление, експлоатация и поддръжка. По този начин става неприложимо генерирането на енергийни и финансови икономии чрез договори с гарантиран резултат.

Връщане на съответните постановки от старата наредба и възстановяване на механизма за искане на подкрепа от Министерство на финансите, чрез който се емулира нормална експлоатация на сградния фонд, позволява използването на договори с гарантиран резултат и спира процеса на погубване на публичния сграден фонд чрез привличане на частен финансов ресурс.

Предложили сме и някои изменения във възстановените постановки от старата наредба с оглед разширяване обхвата на механизма и възприемане на добрите европейски практики.

Предложение за нов текст:

(връщане на стара алинея (2) с редакция) Определянето и изплащането на средства от централния бюджет по договори с гарантиран резултат за сгради-общинска собственост, се извършва само за сгради с разгъната застроена площ над 250 кв. м при спазване на условията на глава трета.

(връщане на стара алинея (3)) Средства от централния бюджет се предоставят за финансиране на изпълнението на ЕСКО услуги по договори с гарантиран резултат след получаване на сертификат най-малко категория Б за сградите-общинска собственост по ал. 2, за които са изпълнени мерки за повишаване на енергийната

ефективност и са достигнати определените в договора/ите нива на енергийно потребление.

(връщане на стара алинея (4) с прилежащи точки) Общини, сключили договор/договори с гарантиран резултат в сгради по чл. 9, ал. 2, представят в Министерството на финансите:

1. искане за финансиране по договора/ите с гарантиран резултат заедно с копие от резюмето за извършено обследване на сградата, нотариално заверено копие от договора/ите с гарантиран резултат за тази сграда, решението на общинския съвет, копие от издадения сертификат за сградата, в която са изпълнени мерките за повишаване на енергийна ефективност, както и погасителен план за плащанията по договора/ите;

2. информация за планираните средства за изпълнение на договора с гарантиран резултат, и съответстващите им мерки за повишаване на енергийната ефективност и други финансови ползи;

3. информация за изпълнени до момента, финансирани по национални или други програми от държавния бюджет или от други финансови източници, включително външни програми, кредитни институции и др., дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност в сградата/сградите-предмет на договора с гарантиран резултат, както и размера на тяхното финансиране.

(връщане на стар Чл. 11 с прилежащи алинеи) (1) Разглеждането и одобряването на средствата за изпълнение на договори с гарантиран резултат в сгради-общинска собственост, се извършва при условията и по реда на глава трета от Агенцията по енергийна ефективност, която изпраща мотивирано предложение до Министерството на финансите за финансиране на изплащането по тях и удостоверява, че за съответната сграда няма издаден друг сертификат в резултат на изпълнени дейности по други програми или от други финансови източници.

(2) След одобряване на средствата по ал. 1 те се предоставят от централния бюджет на общините по реда на чл. 34, ал. 2 от Закона устройството на държавния бюджет.

(връщане на стар Чл. 12) Предоставянето на средства от централния бюджет за обслужване на договори с гарантиран резултат в сградите по чл. 9, ал. 2 се извършва до погасяване на задълженията по тези договори.)

Чл. 10. (1) Планираните плащания към изпълнителите на ЕСКО услуги за възстановяване на инвестицията трябва да отчитат обхвата на гарантирания резултат, в т.ч. реализираната икономия на енергия и други съотносими финансови ползи, предмет на договора с гарантиран резултат.

(2) В размера на разчетените средства се включва и оскъпяване, съответстващо на размера на лихвения процент на Българската народна банка за дългосрочни инвестиционни кредити към датата на сключване на договора.

(Становище:

Виж становище към чл. 6, ал. (3).

Предложение за нов текст:

(2) В размера на разчетените средства се включва и оскъпяване, съответстващо на размера на лихвения процент на Българската народна банка за дългосрочни инвестиционни кредити към датата на сключване на договора и/или други рефериращи в договора с гарантиран резултат показатели.)

---

(3) Определянето на размера на средствата по договора с гарантиран резултат се извършва на база договорения гарантиран резултат за енергийни и финансови спестявания.

(Становище:

Предлагаме постановка, аналогична на чл. 91 ал. 1 от Закона за държавния бюджет, с оглед осигуряване на консистентност и стабилност на регулаторната рамка.

Предложение за нов текст:

(нов член) Годишният размер на плащанията за всяка община по дългосрочни договори с гарантиран резултат (ЕСКО договори) не се включва в общия годишен размер на плащанията по общинския дълг за съответната община при определяне на съотношението и при прилагане на ограничението по чл. 32, ал. 1 от Закона за публичните финанси.)

Раздел III Определяне на размера на планираните по бюджетите средства и осигуряване на финансиране за изпълнението на ЕСКО услуги по договори с гарантиран резултат в сгради със смесен режим на собственост - държавна и общинска

Чл. 11. (1) Планирането и осигуряването на финансиране за изпълнението на договори с гарантиран резултат в сгради със смесен режим на собственост се осъществява:

1. при условията и по реда на раздел първи - в случаите, когато държавата е собственик на по-големия дял от съсобствената сграда;
2. при условията и по реда на раздел втори - в случаите, когато общината е собственик на по-големия дял от съсобствената сграда.

(2) Когато държавата и общината притежават равни дялове от съответна сграда, финансирането се планира и осигурява при условията и по реда на раздел първи - за частта от сградата, представляваща държавна собственост, и при условията и по реда на раздел втори - за частта от сградата, представляваща общинска собственост.

Глава трета УСЛОВИЯ ЗА ФИНАНСИРАНЕ И ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ДОГОВОРИТЕ С ГАРАНТИРАН РЕЗУЛТАТ В СГРАДИ - ДЪРЖАВНА И/ИЛИ ОБЩИНСКА СОБСТВЕНОСТ

Раздел I Условия за финансиране на договорите с гарантиран резултат в сгради - държавна и/или общинска собственост

Чл. 12. (1) Договорите с гарантиран резултат в сгради - държавна и/или общинска собственост, за които са планирани средства в бюджетите на разпоредителите с бюджет, се финансират при спазване на следните условия:

1. предвидените за изпълнение дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност да гарантират постигането на енергийни спестявания и издаването на сертификат за енергийна ефективност, съответстващ най-малко на изискванията за издаване на сертификат клас B;
2. предвидените за изпълнение мерки за повишаване на енергийната ефективност да бъдат изпълнени с материали, съответстващи на изискванията на Закона за техническите изисквания към продуктите;
3. предвиденият в договора с гарантиран резултат срок на изплащане на инвестицията за енергийни спестявания да бъде не по-дълъг от простия срок на откупуване на пакета от мерки, предвидени в договора.

(Становище:

Предложената точка прави невъзможно привличане на частен финансов ресурс, напр. ЕСКО компаниите да използват специализирани кредитни линии, каквито се предвиждат от страна на Фонда на фондовете в следващия програмен период, по линия на банковия сектор. Простият срок на откупуване не предполага отчитане на цената на привлечено частно финансиране и прави ЕСКО проекти нежизнеспособни.

Считаме, че отпадналата точка, третираща сроковете на договорите с гарантиран резултат, е по-релевантна, след отразяване на необходимостта от възприемане на срокове по-дълги от десет години. По този начин се отваря възможност за ЕСКО проекти, които да обхванат пълния потенциал за икономии на енергия на сградите, т.нар. „дълбока“ реновация.

Предложение за нов текст:

„3. предвиденият в договора с гарантиран резултат срок на изплащане на инвестицията за енергийни спестявания да бъде не по-дълъг от 20 години, а в определени случаи, напр. сгради-паметници на културата, от 25 години“)

---

(2) Включените в предмета на договора с гарантиран резултат възстановителни и/или съпътстващи дейности, които гарантират експлоатационната годност на мерките за повишаване на енергийната ефективност, не подлежат на финансиране по реда на ал. 1.

(Становище:

При реализация на енергоспестяващи мерки размерът на съпътстващите и способстващи дейности е съществен и неизбежен. Незаплащането на този род дейности обезсмисля реализация на цялостния енергоефективен проект, т.е., това е бариера за реализация и постигане на енергийни спестявания и предпоставка за некачествена енергийна ефективност и злоупотреби. В допълнение се възпрепятстват проекти за „дълбока“ реновация, при които се изпълняват и предписанията в техническите паспорти, подлежащи на задължителна реализация.

Предлагаме възприетата дългогодишна практика на Фонд за енергийна ефективност (регулиран в Закона за енергийна ефективност) да финансира съпътстващи и способстващи дейност, в случай че не надвишават 50% от стойността на инвестицията.

Предложение за нов текст:

(2) Включените в предмета на договора с гарантиран резултат възстановителни и/или съпътстващи дейности, които гарантират експлоатационната годност на мерките за повишаване на енергийната ефективност, не подлежат на финансиране по реда на ал. 1, ако надвишават 50% от стойността на инвестицията.)

Раздел II Изисквания към договорите с гарантиран резултат

Чл. 13. Договорите с гарантиран резултат, подлежащи на финансиране по реда на тази наредба, включват следните етапи - етап на предварително проучване, същински етап и етап на обслужване на договора.

Чл. 14. (1) Етапът на предварително проучване включва анализ на резултатите от извършено обследване за енергийна ефективност.

(Становище:

При всички положения следва, ако има налично енергийно обследване, то да бъде предоставено за анализ. В резултат на анализа, ако се установи, че никой не може да поеме отговорност, че предписаното в енергийното обследване е реалистично и

годно за реализация, и/или ако липсва енергийно обследване изобщо, то трябва да се предвиди хипотеза за изготвяне на ново енергийно обследване от ЕСКО компанията, респ. да се представят мерки годни за реализация и реалистични, за които може да се поеме отговорност и гаранция.

Предложение за нов текст:

Чл. 14. (1) *Етапът на предварително проучване включва анализ на резултатите от извършено обследване за енергийна ефективност и/или изготвяне на ново от изпълнителя на договора с гарантиран резултат.)*

---

(2) Когато изпълнителят на ЕСКО услуги не приеме резултатите от извършено предходно обследване, той може да направи ново обследване, което не се финансира от бюджета на съответния разпоредител с бюджет.

(Становище:

Липсата на възможност да се заплащат реалистични и годни за изпълнение енергийни обследвания възпрепятстват реализацията на енергоефективни проекти, за които могат да се поемат гаранции за постигане на икономия на енергия.

Предлагаме стойността на енергийното обследване да бъде изплащана в рамките на срока на действие на договора с гарантиран резултат. По този начин бенефициента ще бъде облекчен в максимална степен заради освободения финансов ресурс от постигнатите икономии по време на договора.

Предложение за нов текст:

(2) *Когато изпълнителят на ЕСКО услуги не приеме резултатите от извършено предходно обследване, той може да направи ново обследване, което да се изплаща в рамките на срока на действие на договора с гарантиран резултат.)*

Чл. 15. (1) Същинският етап на изпълнение на договора с гарантиран резултат включва:

1. изработване или възлагане от изпълнителя на ЕСКО услуги на изработване на инвестиционен проект, въз основа на който се издава разрешение за строеж, когато такова е необходимо, при спазване изискванията на Закона за устройство на територията (ЗУТ) и действащите подзаконовни нормативни актове за проектиране на системи, инсталации и съоръжения;
2. изпълнение на инвестиционния проект при спазване изискванията на ЗУТ и действащите подзаконовни нормативни актове.

(2) Същинският етап се основава на приети от възложителя резултати от предварителния етап.

Чл. 16. Етапът на обслужване на договора с гарантиран резултат включва:

1. текущ и периодичен мониторинг, систематизиране и отчитане на резултати за гарантираната с договора с гарантиран резултат икономия на енергия;
2. възстановяване на направената от изпълнителя на ЕСКО услуги инвестиция и заплащане на дължимото ѝ възнаграждение при отчитане на оценената, измерена и проверима икономия на енергия;
3. определяне на условията и реда за експлоатация на съответната сграда с цел постигане на гарантираната в договора с гарантиран резултат икономия на енергия.

Чл. 17. Договорите с гарантиран резултат, подлежащи на финансиране при условията и по реда на тази наредба, съдържат най-малко параметрите по чл. 73, ал. 3 от Закона за енергийната ефективност, както и:

1. числени стойности за:

- а) интегрираната енергийна характеристика на сградата преди и след изпълнение на мерките;
- б) актуалното енергопотребление преди изпълнение на мерки за повишаване на енергийната ефективност;
- в) нормализирано енергопотребление;
- г) енергопотребление след въвеждане на мерките за повишаване на енергийната ефективност;
- д) гарантираните енергийни и финансови спестявания за сградата;

(Становище:

В унисон с новите постановки в Директивата за енергийна ефективност договорите с гарантиран резултат следва да се комбинират с иновативни технологии и функционалности, които носят допълнителни ползи за собствениците напр. системи за управление на енергопотреблението (demand-response management), системи за складиране на енергия и др.

Предложение за нов текст:

(нова подт.) допълнителни финансови ползи при наличие на такива;)

- е) екологичен еквивалент (емисии въглероден диоксид) на спестената енергия;
2. план за въвеждане на мерките за повишаване на енергийната ефективност, предписани в доклада от обследването за енергийна ефективност за сградата;
  3. методика за мониторинг, систематизиране и отчитане на резултатите вследствие изпълнението на договора с гарантиран резултат;

4. начин на изплащане на инвестицията и/или възнагражденията на лицата по чл. 3, ал. 1;
5. цени на енергоносителите, валидни към момента на сключване на договора, без и с начислен данък върху добавената стойност (ДДС), както и топлина на изгаряне на използвани първични енергоносители и/или характеристики на преобразувани енергоносители;
6. технически спецификации и подробни количествено-стойностни сметки за предлаганите мерки за повишаване на енергийната ефективност, както и времеви график за тяхното изпълнение;
7. обща стойност на договора без и с начислен ДДС и разбивка на необходимата инвестиция за изпълнение на мерките за повишаване на енергийната ефективност и на необходимата инвестиция за изпълнение на възстановителните, строително-монтажните и ремонтни дейности за гарантиране на експлоатационната годност на мерките за повишаване на енергийната ефективност;
8. условия, ред и периодичност на възстановяване на инвестицията и изплащане на дължимото на изпълнителя по договора с гарантиран резултат възнаграждение по погасителен план;
9. клаузи за неустойки при неизпълнения на задължения на всяка от страните;
10. прост срок на откупуване на инвестицията по договора, срок на изплащане на инвестицията по договора и срок на действие на договора;
11. механизъм за определяне и актуализация на размера на ежегодното обслужване при промяна в цените на енергията.

(Становище:

Механизъм за актуализация следва да се предвижда не само в хипотеза при промяна на цените на енергия, но и при изменения на други дългосрочни репери, напр. инфлация, EURIBOR и/или други реферирани в договора с гарантиран резултат показатели.

Предложение за нов текст:

11. механизъм за определяне и актуализация на размера на ежегодното обслужване при промяна в цените на енергията и/или други реферирани в договора с гарантиран резултат показатели.)

Глава четвърта РЕД ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ И ИЗПЛАЩАНЕ НА ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯТА ПО ДОГОВОРИ С ГАРАНТИРАН РЕЗУЛТАТ

Чл. 18. (1) Гарантираният резултат на енергийни спестявания се определя чрез методика за измерване и/или оценка на потреблението преди и след прилагане на мерките за повишаване на енергийната ефективност, изпълнени по договора с гарантиран резултат, като се извършва

коригиране, предвид въздействието на външните условия и допълнителни фактори, които влияят върху енергийното потребление на съответната сграда.

(2) За целите на отчитане на гарантираните енергийни спестявания и проверка за вярност на отчетените резултати изпълнителите на ЕСКО услуги, които изпълняват договори с гарантиран резултат, подлежащи на финансиране по реда на тази наредба, разработват методиката по ал. 1 в съответствие с изискванията на наредбата по чл.18, ал. 2 от ЗЕЕ.

(Становище:

Предлагаме периодичното отчитане на гарантирания резултат, което обикновено става на месечна, тримесечна или годишна база, да следва установената международна практика при договорите с гарантиран резултат, като се ползват разработени протоколи и стандарти като IPMVP или ISO 50015.

Ако се изпълни изискването на наредбата по чл.18, ал. 2 от ЗЕЕ за нуждите на периодично отчитане, то няколко пъти в годината за периода на действие на договора с гарантиран резултат, обикновено 10 години, трябва да се извършват енергийни обследвания. Необходимостта от заплащане на няколко енергийни обследвания годишно би направило договорите с гарантиран резултат безсмислени от финансова точка. Поради тази причина предлагаме тази хипотеза да остане само в случаите, когато е нормативно необходимо доказване на енергийни спестявания, например издаване на удостоверения за енергийни спестявания, докладване за постигане на зададени индивидуални цели и други. Традиционно това е еднократен акт, а не периодичен, и би могъл да се извърши от всяко заинтересовано лице.

Предложение за нов текст:

(2) За целите на периодично отчитане на гарантирания резултат изпълнителите на ЕСКО услуги, които изпълняват договори с гарантиран резултат, подлежащи на финансиране по реда на тази наредба, разработват методиката по ал. 1 в съответствие със стандарт за измерване и верификация „IPMVP“ или „ISO 50015“.

(нова алинея) При необходимост от издаване на удостоверение за енергийни спестявания и/или нормативно доказване на постигнатите енергийни спестявания следва да се спазват изискванията на наредбата по чл.18, ал. 2 от ЗЕЕ.)

Чл. 19. Инвестициите и възнагражденията за ЕСКО услуги по договори с гарантиран резултат, извършени от изпълнителите на ЕСКО услуги по реда на тази наредба, се възстановяват, съответно изплащат, при отчитане на реализираните икономии на енергия.

(Становище:

Виж становище към чл. 25, ал. (3).

Предложение за нов текст:

(нов член) Дължимият данък добавена стойност следствие на реализация на предвидените инвестициите по договор с гарантиран резултат е допустим за разсрочване в рамките на срока на действие на договора.)

Чл. 20. Оценената, измерената и доказаната от изпълнителите на ЕСКО услуги икономия на енергия се остойността ежегодно по ред, предвиден в методиката за отчитане на гарантирания резултат.

Чл. 21. (1) Изпълнителят на ЕСКО услуги ежегодно представя на собственика на сградата - възложител по договора, доклад за мониторинг, систематизиране и отчитане на гарантирания резултат.

(2) Докладът по ал. 1 се съставя преди констативния протокол по чл. 3, ал. 2 и се прилага към него.

Чл. 22. Общият размер на финансовите разходи, отразени в констативния протокол по чл. 3, ал. 2, и фактурите за извършените през съответната година плащания е база за планиране на необходимите средства за обслужване на сключения договор с гарантиран резултат за следващата финансова година.

Чл. 23. (1) Когато отчетената икономия на енергия, отразена в констативния протокол, е по-голяма от гарантираната, паричната равностойност на разликата, изчислена чрез цените на енергията, използвани при определянето на размера на договора, не подлежи на връщане в държавния бюджет и се разходва целево за заплащане по договора като авансова вноска за следващата година.

(Становище:

Необходимост от привеждане в съответствие с чл. 4, ал. 2

Предложение за нов текст:

Чл. 23. (1) Когато отчетената икономия на енергия, отразена в констативния протокол, е по-голяма от гарантираната, паричната равностойност на разликата, изчислена чрез цените на енергията, използвани при определянето на размера на договора, не подлежи на връщане в държавния бюджет и се разпределя в договорено съотношение между страните.)

---

(2) Когато отчетената икономия на енергия е по-малка от гарантираната, финансовият риск е за сметка на изпълнителя на ЕСКО услугата.

Чл. 24. (1) Контролът по изпълнение на сключените договори с гарантиран резултат се извършва от съответния разпоредител с бюджет.

(2) Разпоредителите с бюджет предоставят информация на изпълнителния директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие за изпълнените през предходната година договори с гарантиран резултат по реда на наредбата по чл. 70 от ЗЕЕ.

Глава пета УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ПЛАЩАНЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА ЗА ИЗВЪРШЕНИ ЕНЕРГИЙНОЕФЕКТИВНИ УСЛУГИ ПО ДОГОВОРИ С ГАРАНТИРАН РЕЗУЛТАТ ЧРЕЗ СМЕТКИТЕ ЗА ДОСТАВЕНАТА ЕНЕРГИЯ ИЛИ ПРИРОДЕН ГАЗ

Чл. 25. (1) Собствениците на сгради - държавна и/или общинска собственост, които сключват договор с гарантиран резултат могат да договорят разсрочено плащане на енергийноефективни услуги чрез сметките за доставената енергия или природен газ с:

1. енергийно предприятие, доставящо енергия или природен газ на краен клиент, което предоставя на същия клиент и енергийноефективна услуга;
2. изпълнителя на договор с гарантиран резултат и енергийното предприятие, доставящо енергия или природен газ на краен клиент чрез тристранен договор за уреждане на заплащането на задълженията;
3. финансиращи институции, които предлагат финансиране на енергийноефективни услуги и енергийно предприятие, доставящо енергия или природен газ за събиране и изплащане стойността на предоставените енергийноефективни услуги чрез тристранен договор за уреждане на заплащането на задълженията.

(2) Енергийноефективните услуги по договора по ал. 1 не може да включват инсталирането на отоплителни инсталации на природен газ при подмяна на инсталации на течни горива от нефтен произход.

(Становище:

Предлагаме да отпадне ал.(2). Мотивите са следните:

- *Поставят се ненужни ограничения в избора на енергоносители*
- *Има противоречие на принципите на свободния пазар и се въвежда дискриминационно ограничение спрямо енергията от природен газ, което не произтича нито от нормативни изисквания, нито от ефекта, който природния газ постига при реализация на енергийни спестявания.*
- *Замяната на течни горива с природен газ, освен икономически ефект, има и силно екологичен такъв.*

---

(3) Дължимият данък добавена стойност следствие на реализация на предвидените инвестициите по договор с гарантиран резултат е допустим за разсрочване в рамките на срока на действие на договора.

(Становище:

Предлагаме постановката на ал.(3) да бъде трансформирана в нов член в Глава четвърта с оглед хипотезата да обхване договорите с гарантиран резултат за сгради държавна и/или общинска собственост като цяло, а не само по отношение на сметките за доставена енергия или природен газ.)

---

(4) Енергийното предприятие събира сумите за разсроченото плащане и ги превежда на лицето, предлагащо енергийноефективни услуги или финансиращата институция, на месечна база, в съответствие с условията на договора.

(5) Ежегодно, въз основа на остойносттаването на оценената, измерената и доказаната от изпълнителите на договорите с гарантиран резултат икономия на енергия при необходимост се извършва корекция на дължимата сума.

(6) Сумите за разсроченото плащане се показват като отделен ред във фактурите за енергия. Фактурите трябва да предоставят ясна разбивка на потреблението на енергия, и свързаните суми за погасяване, в съответствие с условията на договора за разсрочено плащане.

(7) Енергийното предприятие може да договори с доставчика на енергийноефективна услуга и с крайния клиент - собственик на сграда - държавна и/или общинска собственост - да отчети постигнатите енергийни спестявания от резултата на енергийноефективната услуга за изпълнение на индивидуалните си цели по чл. 14а от Закона за енергийната ефективност в качеството му на задължено лице.

(8) Енергийното предприятие предоставя информация на изпълнителния директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие за сключените договори по реда на наредбата по чл. 70 от ЗЕЕ.

Допълнителна разпоредба

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Гарантирани енергийни спестявания" е общото количество спестена енергия, определено чрез измерване и/или изчисляване преди и след прилагането на една или повече мерки за повишаване на енергийната ефективност, при отчитане на външните климатични условия и вътрешни за сградата фактори, които комплексно влияят на енергийното ѝ потребление.

2. "Договор с гарантиран резултат" е финансов инструмент за енергийни спестявания, при който инвестициите за осъществяване на дейностите и мерките за повишаване на енергийната ефективност се изплащат от договорените енергийни и финансови спестявания.

(Становище:

Виж становище към чл. 10, ал. (3) и към ...

Предложение за нов текст:

2."Договор с гарантиран резултат" е финансов инструмент за енергийни спестявания, който не се отчита като дълг и инвестициите за осъществяване на дейностите и мерките за повишаване на енергийната ефективност се изплащат при отчитане на договорените енергийни и финансови спестявания.)

(Становище:

Предлагаме да дефинираме реферираните в наредбата стандарти и протоколи за оценка.

Предложение за нов текст:

„IPMVP“ и „ISO 50015“ са водещи стандарти за измерване и верификация на гарантирания резултат при договори с гарантиран резултат под егидата съответно на Организацията за оценка на ефективността и Международната организация за стандартизация.)

Заключителни разпоредби

§ 2. Тази наредба отменя Наредба № РД-16-347 от 2 април 2009 г. за условията и реда за определяне размера и изплащане на планираните средства по договори с гарантиран резултат, водещи до енергийни спестявания в сгради - държавна и/или общинска собственост (ДВ. бр.28 от 14 Април 2009г.).

§ 3. Наредбата се издава на основание чл.73, ал. 8 от Закона за енергийната ефективност.

§ 4. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник".

III. Списък на подкрепили предложенията

Алианс за енергийна ефективност
Агенция за енергийно и устойчиво развитие
Столична община
Община Габрово
Камара на строителите в България
Национален доверителен екофонд
Българо-австрийска консултантска компания АД
Овергаз Мрежи АД
Енергоефект Консулт ЕООД

Оставаме на разположение!

21.11.2023 г., София

Лице за контакт:

Кирил Райчев

Председател на УС

Алианс за енергийна ефективност

М: +359 888 615358

Е: office@alliance-ee.bg

W: alliance-ee.bg

А: София, ул. „Цар Иван Шишман“ №3,

Вх. Б, Ет. 2

Накратко за BeSmart

Българският форум за финансиране на проекти за енергийна ефективност:

Преходът към нисковъглеродна икономика изисква по-висока енергийната ефективност и по-добро управлението на енергията, навлизане на нови специализирани услуги и развитие на финансовите механизми. Това изключително предизвикателство особено актуално в сградния сектор, където използваният в момента механизъм за 100-процентова безвъзмездна финансова помощ при обновяване на многофамилни жилищни сгради трябва да се реформира в по-устойчива схема за финансиране, която да бъде социално приемлива, да осигурява участието на уязвимите потребители и в същото време да поставя по-високи критерии за енергийна ефективност и екологични ползи.

Към какво се стремим?

Да спомогнем за разработване и прилагане на политики и финансови механизми в подкрепа на инвестициите в енергийна ефективност и да подкрепим изпълнението на европейските инициативи за устойчиво енергийно развитие на национално и местно равнище.

Как ще го постигнем?

- С въвличане на всички заинтересовани страни в открит диалог
- С разпространение на добрите практики, инициативи и инструменти
- С изграждане на онлайн комуникационна платформа за споделяне на знания и опит
- С провеждане на девет национални кръгли маси с широко медийно отразяване
- С конкретни препоръки за разработване на финансови инструменти в подкрепа на енергийната ефективност

Целеви групи:

- Банки, други финансиращи институции и ЕСКО
- Представители на централната власт, главно от министерствата на финансите, икономиката, енергетиката, регионалното развитие и благоустройството и принадлежащите им изпълнителни агенции.
- Местни и регионални власти
- Национални асоциации - строителни, МСП и индустриални асоциации, потребителски асоциации и различни доставчици на услуги
- Мозъчни тръстове и академични среди
- Широката общественост и гражданите
- Медии.

Основни ползи:

- С въвличане на всички заинтересовани страни в открит диалог
- С разпространение на добрите практики, инициативи и инструменти
- С изграждане на онлайн комуникационна платформа за споделяне на знания и опит
- С провеждане на девет национални кръгли маси с широко медийно отразяване
- С конкретни препоръки за разработване на финансови инструменти в подкрепа на енергийната ефективност

Този проект е финансиран по програма Хоризонт 2020 на Европейския съюз със споразумение за безвъзмездна финансова помощ No 101033787.